

Käyttötaloussuunnitelma sivistyslautakunta 2024

Sivistyslautakunta vastaa Lapinlahden kunnan sivistyspalveluista. Sivistyslautakuntaan kuuluu seitsemän (7) jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Esittelijänä lautakunnan kokouksissa toimii sivistysjohtaja.

Sivistysosasto jakaantuu viiteen tulosalueeseen: perusopetus, lukio, kulttuuri- ja nuorisopalvelut, varhaiskasvatus ja tukipalvelut. Sivistysosasto vastaa noin 1000 koululaisen perusopetuksesta, 280 lapsen varhaiskasvatuksesta, 150 lukiolaisen opiskelusta, kulttuuripalveluiden tuottamisesta, kirjastopalveluiden tuottamisesta, kansalaisopiston ja musiikkiopiston palveluiden tuottamisesta sekä nuorisopalveluiden tuottamisesta. Lisäksi se sisältää sivistysosaston hallinnon.

Tuloarvio ja määrärahat sivistysosaston alainen toiminta

	TP 2022	TA 2023	muutettu TA2023	TS 2024	TS 2025	TS2026
Toimintatulot	1 412	1 080	1 442	1 080	1 080	1 400
Toimintamenot	-15 059	-16 814	-17 369	-16 814	-16 619	-18 929
Toimintakate	-13 648	-15 734	-15 927	-15 734	-15 329	-17 529
Suunnitelmapoisto	-31	-20	-20	-25	-25	-25
Tilikauden tulos (ulkoinen)	-14 221	-15349	-15 947	-16 698	-17 183	-17 554

Henkilöstö

Perusopetus	TS 2024	TA 2025	TS 2026
Vakinaiset koko henkilöstö	98	98	98
Määräaikaiset (sis. avointen tehtävien hoitajat)	24	18	18
Yhteensä	122	116	116

Lukio	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Vakinaiset	13,5	12,5	12,5
Määräaikaiset	0	0	0
Yhteensä	13,5	12,5	12,5

Kulttuuri- ja nuorisopalvelut	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kirjasto			

Vakinaiset	5	5	5
Määräaikaiset	0	0	0
Yhteensä	5	5	5
Muu kulttuuritoimi			
Vakinaiset	0,7	0,7	0,7
Määräaikaiset	0	0	0
Yhteensä	0,7	0,7	0,7
Kansalaisopisto			
Vakinaiset	4,25	4,25	4,25
Määräaikaiset	n. 80	n. 80	n. 80
Yhteensä	n. 85	n. 85	n. 85
Nuorisotyö			
Vakinaiset	3	3	3
Määräaikaiset	2	2	1
Yhteensä	5	5	4
Tulosalue yhteensä	15 + n. 80	15 + n. 80	14 + n. 80

Varhaiskasvatus	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Vakinaiset	68	68	68
Määräaikaiset	6	4	4
Yhteensä	74	72	72

Tukipalvelut	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Vakinaiset	1,5	1,5	1,5
Määräaikaiset	0	0	0
Yhteensä	1,5	1,5	1,5

Sivistysosasto yhteensä	225 + n. 80	217 + n. 80	216 + n. 80
-------------------------	-------------	-------------	-------------

Toiminta- ja käyttötaloussuunnitelma tulosalueittain

Perusopetus

Perusopetus	TP 2022	Tot 1-12/2023	muutettu TA2023	TA2024	Ero TA %
TOIMINTATUOTOT	707 830,31	593 456,11	641 000,00	632 264,91	1,36
TOIMINTAKULUT	-8 588 339,94	-9 666 226,52	-9 819 114,00	-9 944 503,03	-1,28
TOIMINTAKATE	-7 880 509,63	-9 072 770,41	-8 580 114,00	-9 312 238,12	-8,53
VUOSIKATE	-7 880 511,01	-9 072 770,41	-8 580 114,00	-9 312 238,12	-8,53
Poistot ja arvonalentumiset	-16 793,91	-1 347,57	-5 465,00	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	-7 897 304,92	-9 074 117,98	-8 585 579,00	-9 312 238,12	-8,46
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7 897 304,92	-9 074 117,98	-8 585 579,00	-9 312 238,12	-8,46

Perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on kasvatus- ja opetustehtävä. Tehtävänä on tarjota oppilaalle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus. Yhteiskunnalle perusopetus tarjoaa välineen kehittää kansakunnan sivistyksellistä pääomaa ja vahvistaa yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa.

Kouluilla järjestetään laadukasta perusopetusta annettujen resurssien puitteissa. Toiminnoissa säilytetään pääsääntöisesti vuoden 2023 talousarvion mukaiset toiminnot talousarvion raamien mukaisesti. palvelurakennetta tarkastellaan talousarviovuoden 2024 aikana osana koko kunnan palvelutarkastelua. Talousarviovuoden tavoitteilla pyritään parantamaan perusopetuksen laatua ja lisäämään oppilaiden välistä tasa-arvoa. Kaikille oppilaille taataan tarvittava tuki riittävällä resursoinnilla. Perusopetuksen laadun lisäämiseen ja erityisopetusta kehitetään erityisesti hankkeiden kautta. Jatketaan koulujen välisen tasa-arvon kehittämistä. Toimintatapoja kehitetään edelleen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Opetussuunnitelman keskeisinä tavoitteina on vahvistaa oppilaan aktiivisuutta, lisätä opiskelun merkityksellisyyttä ja mahdollistaa onnistumisen kokemukset jokaiselle oppilaalle. Opetussuunnitelmat korostavat oppiaineiden opetuksessa laaja-alaista osaamista, joka rakentuu eri näkökulmista. Opiskelu, työelämä sekä aktiivinen kansalaisuus edellyttävät eri tiedon- ja taidonalojen hallintaa ja niitä yhdistäviä tekijöitä.

Koulun toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat vuorovaikutteisuuden ja monipuolisen työskentelyn periaatteet. Tämä tarkoittaa, että koulutyössä hyödynnetään suunnitelmallisesti erilaisia työtapoja ja oppimisympäristöjä. Työtapojen tulee antaa tilaa kokeilemiseen, tutkimiseen, toiminnallisuuteen, liikkumiseen ja leikkiin. Luokkahuoneen lisäksi oppimisympäristöinä käytetään myös koulun ulkopuolisia ympäristöjä: liikutaan luonnossa ja vierailaan esimerkiksi museoissa ja/tai yrityksissä. Teknologialla on yhä suurempi merkitys koulun arjessa, ja oppilaat voivat entistä paremmin osallistua omien oppimisympäristöjensä kehittämiseen ja valitsemiseen. Vahvistamme oppilaiden tietoteknistä osaamista käyttämällä yhteisesti laadittua Digitaitokalenteria. Lisäksi edistetään opetussuunnitelman korostaman arviointimenetelmien monipuolisuuden lisäksi oppimista ohjaavaa ja edistävää arviointia.

Yhteistyötä toisen asteen kanssa ja muiden toimijoiden kanssa kehitetään oppivelvollisuusiän noustua 18 ikävuoteen. Perusopetuksen velvollisuus on selvittää, että kaikki opiskelijat ovat saaneet jonkun jatko-opintopaikan peruskoulusta valmistumisen jälkeen tai siinä vaiheessa, kun oppilaalla ei ole enää oikeutta opiskella peruskoulussa.

Koulukiusaamisen vastaista toimintamallia toteutetaan yhteisesti sovittujen menettelytapojen kautta ja arvioidaan Kiva Koulu-kyselyin yhdessä Turun yliopiston kanssa.

Keskeisiä muutoksia ovat koulujen AV-laitteistojen uusiminen leasingin kautta ja kevään 2024 aikana toteutetaan oppilaskuljetusten kilpailutus.

	3011 Alapitkän koulu	3012 Varpaisjärven koulu	3013 Matin ja Liisan koulu
TOIMINTATUOTOT	11 000,00	11 000,00	82 883,41
TOIMINTAKULUT	812 906,51	2 007 138,20	6 051 572,52
TOIMINTAKATE	-801 906,51	-1 996 138,20	-5 968 689,11

	3014 Martikkalan koulu	3015 Nerkoon koulu	3016 Paloisten koulu
TOIMINTATUOTOT	0,00	0,00	0,00
TOIMINTAKULUT	341 510,39	676 592,89	287 624,92
TOIMINTAKATE	-341 510,39	-676 592,89	-287 624,92

	3018 Opetuspalvelut	3019 Oppilaskuljetukset	3041 Iltapäiväkerho
TOIMINTATUOTOT	483 381,50	4 000,00	40 000,00
TOIMINTAKULUT	273 874,00	1 162 700,00	194 910,61
TOIMINTAKATE	209 507,50	-1 158 700,00	-154 910,61

Lukio

Lukio	TP 2022	Tot 1-12/2023	TA2023	TA2024	Ero TA %
TOIMINTATUOTOT	62 899,88	46 615,82	45 000,00	40 200,00	10,67
TOIMINTAKULUT	-1 430 069,41	-1 452 000,08	-1 586 628,00	-1 405 756,98	11,40
TOIMINTAKATE	-1 367 169,53	-1 405 384,26	-1 541 628,00	-1 365 556,98	11,42
VUOSIKATE	-1 367 169,53	-1 405 384,26	-1 541 628,00	-1 365 556,98	11,42
Poistot ja arvonalentumiset	-2 981,64	-735,20	-2 982,00	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	-1 370 151,17	-1 406 119,46	-1 544 610,00	-1 365 556,98	11,59
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 370 151,17	-1 406 119,46	-1 544 610,00	-1 365 556,98	11,59

Vuoden 2024 talousarvio on laadittu hieman pienemmälle tuntimäärälle kuin vuoden 2023 talousarvio. Syksystä 2024 alkaen kaikki lukiossa opiskelevat ikäluokat kuuluvat laajennetun oppivelvollisuuden piiriin, joten laitteet ja materiaalit kasvattavat vielä lukion kustannuksia. Lukion toiminnoissa ei merkittäviä muutoksia.

Lukion toiminnan kehittäminen laadukkaan opetuksen sekä laajan opintotarjonnan pohjalta. Lukio-opetuksen laadun ylläpitäminen ja kehittäminen tapahtuu opettajien kouluttamisen sekä laadukkaiden ja ajanmukaisten opetusmateriaalien kautta. Osallistuminen kuvataidelukioiden kehittämisverkoston toimintaan edistää kuvataideopetuksen laatua ja lisää yhteistyötä kuvataidelukioiden välillä.

Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyön kautta vahvistetaan lukiolaisten työelämä- ja jatko-opintovalmiuksia. Kehitetään lukion ja lukio-opintojen houkuttelevuutta yläkouluikäisten silmissä. Toimintatapojen tarkastellaan ja kehitetään siten, että opetusmenetelmät, oppimisympäristöt ja arviointimenetelmät ovat monipuolisia ja ohjaavat sekä tukevat opiskelijaa opinnoissaan. Riittävän tuen tarjoaminen lukion opiskelijoille auttaa lukio-opintojen loppuun saattamisessa sekä opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisessa.

Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys sekä riittävät tiedot ja taidot lukion jälkeistä jatko-opiskelua varten. Kuvataidelukion tehtävänä on tämän lisäksi antaa opiskelijalle mahdollisuus perehtyä syvällisesti kuvataiteeseen ja kehittää opiskelijan kuvallista ilmaisua.

Keskeisiä muutoksia ovat osan AV-laitteistojen uusiminen leasingin kautta.

Kulttuuri- ja nuorisopalvelut

Kulttuuri- ja nuorisopalveluiden tulosalue käsittää Kaskikuusen kansalaisopiston, kirjaston, Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipisteen, muun kulttuuritoiminnan ja nuorisotyön.

Kulttuuri- ja nuorisopalvelut	TP 2022	Tot 1-12/2023	TA2023	TA2024	Ero TA %
TOIMINTATUOTOT	150 411,66	237 081,43	126 800,00	150 592,00	- 18,76
TOIMINTAKULUT	-1 211 609,17	-1 285 964,08	-1 246 894,00	-1 263 187,37	- 1,31
TOIMINTAKATE	-1 061 197,51	-1 048 882,65	-1 120 094,00	-1 112 595,37	0,67
VUOSIKATE	-1 061 197,51	-1 048 882,65	-1 120 094,00	-1 112 595,37	0,67
Poistot ja arvonalentumiset	-5 417,03	-1 335,71	-5 417,00	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	-1 066 614,54	-1 050 218,36	-1 125 511,00	-1 112 595,37	1,15
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 066 614,54	-1 050 218,36	-1 125 511,00	-1 112 595,37	1,15

Kansalaisopisto

Kansalaisopisto järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Monipuolisen koulutustarjonnan tavoitteena on edistää kaikenikäisten ihmisten monipuolista kehittymistä, moninaista hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Kaskikuusen kansalaisopiston ylläpitämisluvan mukaan kansalaisopisto järjestää koulutusta, jonka tavoitteena on tukea kuntalaisten hyvinvointia ja yleissivistystä sekä lisätä heidän valmiuksiaan toimia aktiivisesti muuttuvassa yhteiskunnassa.

Laadukkaan opetustarjonnan ylläpitäminen ja kehittäminen: Opetusta järjestetään 6.900–7.100 tuntia kalenterivuodessa. Asiakaslähtöinen suunnittelu, joka perustuu kurssiarviointeihin, eri-ikäisiltä kuntalaisilta tuleviin toiveisiin ja opiston henkilöstön ajan ja muiden koulutuksen järjestäjien tarjonnan seuraamiseen ja ideointiin. Laatuun vaikutetaan henkilöstön työhyvinvointia ja -turvallisuutta edistämällä, koulutuksella sekä yhteistyöllä muiden kansalaisopistojen ja yhteistyötahojen kanssa.

Palvelujen saavutettavuus: Kansalaisopistopalvelut pidetään kuntalaisten saavutettavina. Etäopetus on osa opistotoimintaa. Luontokyljen opetustarjonnan määrä pyritään säilyttämään nykyisenä.

Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipiste

Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipiste antaa opetusta taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaisesti. Tämän ohella toiminta sisältää laajenevaa muskaritoimintaa ja konserttitoimintaa.

Toiminta tukee kuntalaisten monipuolista hyvinvointia, vahvistaa kunnan kulttuuri-imagoa sekä kunnan veto- ja pitovoimaa asuinkuntana.

Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipisteen vuoden 2024 talousarvio on laadittu Lapinlahden kunnan ja Kuopion konservatorion välisen sopimuksen pohjalta. 16.1.2018 hyväksytyn sopimuksen mukaan Lapinlahden kunnan kuntaosuus on 50.000 €/v.

Myönteinen näkyvyys ja vaikuttavuus yli kuntarajojen: Musiikin perusopetuksen laajuuden ylläpitäminen toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevällä ja suunnitellulla tasolla (40–45 oppilasta). Varhaisiän musiikkikasvatus (muskarit + alkusoitot ja -laulu, musiikkipaja ja soitinkaruselli) tukee musiikin perusopetusta. Esiintymistoiminnan kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Nuorisotoimi

Nuorisotyö tarjoaa monipuolista toimintaa kaikille nuorille, ottaen huomioon lasten ja nuorten harrastusmahdollisuudet sekä edistäen niitä. Tähän toimintaan kuuluvat nuorisotilatoiminta, etsivä nuorisotyö/sosiaalinen vahvistaminen ja kerho-, ryhmä- ja leiritoiminta. Tavoitteena on innostaa varhaisnuoria ja nuoria mielekkääseen toimintaan, samalla edistäen heidän hyvinvointiaan, sosiaalisia taitoja, elämänhallinnan taitoja sekä ehkäisten syrjäytymistä. Kaikissa toiminnoissa korostetaan kasvatuksellista näkökulmaa.

Lisäksi nuorisotyön tarkoituksena on edistää kulttuuri- ja ympäristökasvatusta. Nuorisotiloilla toteutetaan muun muassa ryhmätoimintoja ja teemakokonaisuuksia. Nuorille tarjotaan mahdollisuus viettää aikaa kavereiden kanssa valvotussa ympäristössä, aikuisen ollessa aina läsnä ja osallistuen nuorten vapaa-ajan aktiviteetteihin.

Leiri-, kerho- ja retkitoiminnassa pyritään vahvistamaan lasten ja nuorten tietämystä ympäristöstä, kulttuurista ja liikunnasta järjestämällä monipuolisia mahdollisuuksia osallistua leireille, retkille ja koko perheen tapahtumiin. Tämä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Sosiaalisen vahvistamisen ja ennaltaehkäisy tavoitteessa käytetään monialaista yhteistyötä, yhteistyötapaamisia eri nuorten toimijoiden kanssa, suunnattuja kerhoja, etsivää nuorisotyötä eri muodoissaan, mukaan lukien Nuotta-valmennus, ryhmälle kohdennettuja muita hankkeita ja palveluja sekä Valpas-toiminnan kokonaisvaltaista ohjausta ja valvontaa.

Etsivä nuorisotyö suunnataan alle 29-vuotiaalle nuorille, jotka ovat keskeyttäneet koulunsa tai ovat ilman koulutusta. Tälle kohderyhmälle tarjotaan tarpeellisia reittejä koulutukseen ja työelämään, ja heidät ohjataan oikea-aikaisiin palveluihin monialaisten verkostojen avulla. Vuoden 2023 aikana haetaan valtion rahoitusta etsivään nuorisotyöhön ajalle 1.9.2024 - 31.8.2025.

Valpas-toiminnalla on vastuu oppivelvollisuuden suorittamisen ohjauksesta, valvonnasta ja kehittämisestä nuorten toisen asteen koulutukseen siirtymiseksi. Valpasohjaajana/ kuntavalvojana toimii nuoriso-ohjaaja. Nuorisovaltuuston aktiivinen osallistuminen nuoria koskevaan päätöksentekoon on tärkeää, ja sen toiminnan jatkuvuus turvataan ja sitä kehitetään. Myös muiden nuorisoryhmien osallisuutta kehitetään ja parannetaan.

Koulunuorisotyön kehittämishankkeen rahoitusta haetaan vuodelle 2024, jos rahoitukselle aukeaa uusi hakumahdollisuus.

Vapaaehtoistyötä ylläpidetään aktiivisesti koko kunnan alueella yhteistyössä Lapinlahden ja Varpaisjärven seurakuntien kanssa.

Jalkautuva nuorisotyö otetaan yhdeksi työmuodoksi kesäaikaan ja koulujen loma-aikaan tehtävässä nuorisotyössä, jolla edistetään lasten- ja nuorten harrastustoimintaa. E-pelaamisen toimintaa kehitetään, ja nuoria tuetaan heidän kasvussaan sekä opastetaan sosiaalisen median ja verkon käytössä. Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon nuorten ja perheiden tarpeet ja toiveet erityisesti kyselyiden ja palautteiden perusteella.

Nuorisotilojen aukioloa suunnitellaan säännöllisesti tarjoten aktiivista sisältöä nuorisotaloissa. Ohjaajat tukevat nuoria, jotta nämä voivat saada uusia positiivisia kokemuksia muun muassa kerho- ja leiritoiminnan kautta. Tämä on erityisen tärkeää nuorille, joilla saattaa olla henkisiä vaikeuksia tai jotka kamppailevat osallistumisen rohkeuden puutteen takia, esimerkiksi kiusaamisen pelon vuoksi.

Kirjasto

Lapinlahden kunnankirjasto tarjoaa sekä laadukasta paikallispalvelua kahdessa toimipisteessä, että sähköisiä palveluita. Lapinlahden kirjasto kuuluu Ylä-Savon kirjastoverkko Rutakkoon. Kirjasto tarjoaa asiakkaiden käyttöön monipuoliset aineistokokoelmat, joiden käyttö on pääosin maksutonta. Yleisen kirjaston tehtävät määrittää kirjastolaki (2016/1492). Kirjastolain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on: tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan ja edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastolla tulee olla käytössään tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö, riittävät aukioloajat sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Kirjastopalveluiden lisäksi Lapinlahden kirjasto tarjoaa myös joitakin Kelan palveluita.

Lasten ja nuorten lukuharrastuksen edistämiseksi kirjasto järjestää vuosittain kirjastonkäytönopetuksia vähintään kolmelle luokka-asteelle joko kirjastolla tai kouluilla. Kirjavinkkauksia järjestetään vähintään kahdelle luokka-asteelle, satutunteja järjestetään viikoittain, lapsia kannustetaan lukudiplomien suorittamiseen ja järjestetään lasten- ja nuorten tapahtumia.

Asiakkaiden käyttöön tarjotaan monipuolista ja koko ajan uudistuvaa kokoelmaa. Kirja- ja lehtiaineiston lisäksi kokoelmaan kuuluu muun muassa pelejä, elokuvia ja erilaisia lainattavia liikuntavälineitä, kuten lumikenkiä. Kirjasto lainaa myös sähköistä aineistoa, kuten e-äänikirjoja ja e-lehtiä. Kirjasto tekee sidosryhmäyhteistyötä, muun muassa järjestämällä tapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Vuonna 2024 koko kirjastoverkko Rutakon yhteinen kirjastojärjestelmä Axiell Aurora päivitetään uuteen Axiell Quria järjestelmään. Järjestelmän päivityksestä aiheutuu kirjastoverkon kirjastoille enintään kahden viikon mittainen käyttökatko. Uuden järjestelmän myötä myös verkkomaksamisen käyttöönoton pitäisi onnistua.

Valtakunnallinen e-kirjasto aloittaa toimintansa keväällä 2024.

Muu kulttuuritoimi

Muu kulttuuritoimi pyrkii vahvistamaan Lapinlahden kuntakuvaa juurevana kulttuuripitäjänä tukemalla tapahtumajärjestäjiä ja käyntikohteita sekä tarjoamalla kulttuurielämyksiä. Lisäksi edistetään verkostoitumista eri toimijoiden kesken, tehdään yhteismarkkinointia ja avustetaan toimijoita lisäresurssien hankinnassa. Muu kulttuuritoimi tekee tiivistä yhteistyötä kulttuuripalvelujen kehittämiseksi Ylä- ja Pohjois-Savon kuntien kulttuuritoimien kanssa sekä hanketoiminnan parissa.

Muu kulttuuritoimi tekee tiivistä yhteistyötä ja osallistuu yhteisiin hankkeisiin Ylä-Savon ja Pohjois-Savon kulttuuritoimien kanssa kulttuuripalvelujen kehittämiseksi. Matkailua kehitetään seudullisena yhteistyönä Iisalmi ja tienoot -matkailupalveluverkostossa. Näyttelytoimintaa järjestetään yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa Kivinetassa. Lisäksi pidetään huolta Varpaisjärven kotiseutumuseon kokoelmista sekä tuetaan ja edistetään Suomen Asutuseumun toimintaa. Lapinlahden 150 v juhluvuoden kunniaksi panostetaan tapahtumiin, joita kulttuuritoimi on mukana koordinoimassa ja järjestämässä sekä huolehtii tiedottamisesta. Lapinlahtea tuodaan esille messuilla ja tapahtumissa sekä eri medioissa. Kulttuuritoimi pyrkii tuomaan esille kulttuurin hyvinvointivaikutuksia ja mahdollistamaan niiden tulevaisuuden osaksi kuntalaisten arkea.

	3201 Kirjasto	3211 Kansalaisopisto	3212 Musiikkiopisto	3221 Muu kulttuuritoiminta	3231 Nuorisotyö	3233 Etsivä nuorisotyö
TOIMINTATUOTOT	8 400,00	103 650,00		4 000,00	8 542,00	26 000,00
TOIMINTAKULUT	508 075,15	689 742,80	50 650,00	184 487,84	157 497,66	42 968,93
TOIMINTAKATE	-499 675,15	-586 092,80	-50 650,00	-180 487,84	-148 955,66	-16 968,93

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus	TP 2022	Tot 1-12/2023	TA2023	TA2024	Ero TA %
TOIMINTATUOTOT	361 760,17	406 091,83	355 500,00	242 000,00	31,93
TOIMINTAKULUT	-3 935 488,47	-4 549 403,60	-4 428 271,00	-4 769 970,89	- 7,72
TOIMINTAKATE	-3 573 728,30	-4 143 311,77	-4 072 771,00	-4 527 970,89	- 11,18
VUOSIKATE	-3 573 728,30	-4 143 311,77	-4 072 771,00	-4 527 970,89	- 11,18
Poistot ja arvon alentumiset	-5 968,14	-1 471,59	-5 968,00	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	-3 579 696,44	-4 144 783,36	-4 078 739,00	-4 527 970,89	- 11,01
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-3 579 696,44	-4 144 783,36	-4 078 739,00	-4 527 970,89	- 11,01

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimivuutta yhteiskunnassa. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää.

Varhaiskasvatusta järjestetään perhepäivähoitona tai päiväkotitoimintana kunnan itsensä järjestämänä: perhepäivähoitajia on 15, kaksi ryhmäperhepäiväkotia ja kuusi päiväkotia. Lisäksi kunta hankkii varhaiskasvatuspalveluja yksityisiltä palvelujen tuottajilta: yksityistä perhepäivähoitoa tuetaan lakisääteisellä yksityisen hoidon tuella ja harkinnanvaraisella yksityisen hoidon tuen kuntalisällä. Yksityisen palvelujen tuottajia on kolme yksityistä perhepäivähoitajaa ja kaksi yksityistä ryhmäperhepäiväkotia. Tavoitteena on, että perhepäivähoito- ja päiväkotipaikkojen saatavuus vastaa lapsiperheiden tarpeita alueellisesti, laadullisesti ja määrällisesti.

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä pienenee, mutta varhaiskasvatuksen kysyntää on kuitenkin vaikea ennustaa luotettavasti, koska vaihtelua kysyntään tuo työllisyystilanne, opiskelumahdollisuudet ja

lapsiperheiden muuttoliike. Lisäksi asiakasmaksujen alentamisen tavoitteena on nostaa lasten varhaiskasvatuksen osallistumisastetta. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot pienenevät, koska lasten määrä vähenee ja jo päätetyt asiakasmaksulain muutokset vaikuttavat pienentävästi maksutuloihin. Varhaiskasvatuksessa ovat painopistealueina vuonna 2024 toiminnan säännöllinen arviointi, liikunnalliset ja toiminnalliset menetelmät ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen.

	3301 Päiväkodit	3311 Perhepäivähoito	3321 Muu päivähoito	3331 Esiopetus	3343 Yhteiset toiminnot päiväkod. ja esiop.
TOIMINTATUOTOT	110 000,00	60 000,00			72 000,00
TOIMINTAKULUT	2 363 682,35	1 065 449,43	648 261,94	697 591,93	258 210,24
TOIMINTAKATE	-2 253 682,35	-1 005 449,43	-648 261,94	-697 591,93	-186 210,24

Tukipalvelut

Sivistysosaston tukipalveluihin kuuluu: sivistysosaston hallinto, koulutapaturmat ja hankkeet. Tavoitteena on jatkuvien hankkeiden loppuun saattaminen ja uusia hankkeiden hakeminen.

Tukipalvelut	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	TA2024	Ero TA %
TOIMINTATUOTOT	141 516,21	241 898,05	122 000,00	279 215,00	- 128,86
TOIMINTAKULUT	-451 039,48	-345 737,46	-136 276,00	-503 762,50	- 269,66
TOIMINTAKATE	-309 523,27	-103 839,41	-14 276,00	-224 547,50	- 1 472,90
VUOSIKATE	-309 523,27	-103 839,41	-14 276,00	-224 547,50	- 1 472,90
TILIKAUDEN TULOS	-309 523,27	-103 839,41	-14 276,00	-224 547,50	- 1 472,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-309 523,27	-103 839,41	-14 276,00	-224 547,50	- 1 472,90

	3402 Hallinto siv.os.	3403 Hankkeet
TOIMINTATUOTOT	0	279 215,00
TOIMINTAKULUT	148 984,02	364 155,48
TOIMINTAKATE	-148 984,02	-84 940,48

Tunnusluvut ja mittarit

Perusopetus

	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TSE 2025	TSE 2026
Perusopetuksen tuntimäärä (ei sisällä hankerahoituksella toteutettuja tunteja)	2040,5	2040	2040	2020	2020
Tuntikehys/oppilas	2,02	2,12	2,12	2,1	2,1
Yleisopetusryhmien lkm	56	55	55	52	52
Erityisopetusryhmien lkm	9	9	10	10	10
Nettomenot/oppilas (ulkoiset menot)	7 813 €	8 938 €	8 938 €	8 938 €	8 938 €
Yleisopetuksen keskimääräinen ryhmäkokoo alakouluissa	17,5	16,1	15,0	14,3	14,0
Yleisopetuksen keskimääräinen ryhmäkokoo yläkouluissa	19,8	19,9	19,0	18,4	18,1
Oppilaskuljetusten kustannukset/kuljetusoppilas	2091	2345	2345	2345	2345

Oppilaita peruskoulussa tilastointipäivänä 20.9.	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Alapitkä	75	75	74
Martikkala*	46	41 (30)	37 (29)
- joista esioppilaita	4	2	2 (2)
Nerkoo	63	59	51
- joista esioppilaita	-	5	5
Matin ja Liisan koulu	610	598	563
Varpaisjärven koulu	187	175	165
Paloisten koulu	28	25	20
- joista esioppilaita	0	4	0
Yhteensä	1009	973	910
- joista esioppilaita	4	11	7
Kuljetusoppilaita peruskoulussa	466	458	440
Pidennetyssä oppivelvollisuudessa	21	23	21
Muut erityisoppilaat	76	74	74
Oppilasennuste lv. 2025 – 2028	TAE 2025	TAE 2026	TAE 2027

Alapitkä	64	64	62
Martikkala*	32 (25)	22 (19)	23 (23)
- joista esioppilaita	3	1	4
Nerkoo	45	52	48
- joista esioppilaita	6	10	5
Matin ja Liisan koulu	539	505	468
Varpaisjärven koulu	153	147	135
Paloisen koulu	17	17	14
- joista esioppilaita	2	4	1
Yhteensä	850	807	750
-joista esioppilaita	11	15	10

* Martikkalan koulun oppilasmäärä sulkeissa ilman vieraspaikkakuntalaisia oppilaita.

Lukio

	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	
Ulkoiset nettomenot/opiskelija	8189 €	9794€ laskettu 162 opiskelijalla	9472€ laskettu 165 opiskelijalla	
Tuntikehys	300 (sis. kerroin 321,93)	300 (sis. kerroin: 314,64)	300 (sis. kerroin 308)	
Tuntikehys/opiskelija	1,8	1,85	1,81	
Toteutuneiden syventävien ja soveltavien kurssien lkm., joista kuvataidelinjan kursseja	102/19	105/23	105/23	
	TP 2021	TP 2022	TA 2023	
Opiskelijoita 20.9	169	167	162	
- joista vieraspaikkakuntalaisia	58	44	47	
- joista lapinlahtelaisia	111	123	115	
- kuvataidelinjalla	69	71	68	
- yleislinjalla	100	96	94	
Ylioppilaita lukiosta	64	48	40	
Ylioppilaskirjoitusten arvosanajakauma	Kevät 2021	Kevät 2022	Kevät 2022	Kevät 2023
	%	%	%	%
L	3	1	1	4,7

E	13	10,5	10,5	13,2	
M	18	12,1	12,1	20,2	
C	27	29	29	24,0	
B	22	26,3	26,3	21,7	
A	14	13,7	13,7	13,2	
I	3	7,4	7,4	3,1	

Kulttuuri- ja nuorisopalvelut

Kansalaisopisto	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TSE 2025	TSE 2026
Opetustunnit	6976,1	6900–7100	6900–7100	6900–7100	6900–7100
Opiskelijat (netto) *	1452	1300	1400	1400	1400
Opiskelijat (brutto, ml. luennot)	3652	3000	3500	3500	3500
Pidetyt tunnit / asukasluku	0,76	0,74	0,78	0,78	0,78
Opiskelijat / asukasluku (%)	15,9	13,7	15,6	15,6	15,6
Kokonaiskulut	659.700	689.080			
Valtionosuus	326.984	335.379			
Myyntituotot	95.534	94.000	103.650	103.650	103.650
Kuntaosuus (ulkoiset)	122.771	129.289			
Kuntaosuus (sisäiset)	114.411	130.412			

Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipiste	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TSE 2025	TSE 2026
Oppilaat	41 (96)	45 (75)	45	45	45
...joista musiikin perusopetuksessa, klassinen	41	45	43	43	43
...joista musiikin perusopetuksessa, rytmimusiikki	0	0	2	2	2
Varhaisiän musiikkikasvatus (muskarit, soitinkaruselli ja alkusoitto)	19	30	45	50	50
Viikkotuntimäärä	61,2	65	65	65	65
Vuosittainen tuntimäärä	2142	2275	2275	2275	2275

Nuorisotoimi	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TSE 2025	TSE 2026
Nuorisotilat / yökahvila avoinna (pv)	280	250	250	250	250
Kävijöitä vuodessa	7251	6500	6500	6500	6500
leiripäivät / osallistujia vuodessa	13 / 109	20 / 300	20 / 300	20 / 300	20 / 300
Etsivän nuorisotyön / Valpas -toiminnan asiakkaat (v. 2023 >)/asiakastapaamiset	368 / 447	350 / 630	350 / 630	350 / 630	350 / 630
Kerhot ja ryhmät /osallistujia vuodessa	25 / 165	30 / 250	30 / 250	30 / 250	30 / 250

Muu toiminta ja tapahtumat / osallistujat vuodessa	65 / 849	60 / 800	60 / 800	60 / 800	60 / 800
Tilojen muut ulkopuoliset käyttäjät vuodessa	374	150	150	150	150
Vapaaehtoisten osallistumiskerrat vuodessa yhteensä henkilöä	7	7	7	7	7
Koulu / oppilaitos nuorisotyön käynnit	17	50	50	50	50

Kirjasto	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TSE 2025	TSE 2026
Kokonaislainaus	132 074	125 000	130 000	130 000	130 000
Kokonaislainaus/asukasluku	14,4	13,0	14,3	14,3	14,3
Lähikirjaston lainaus	27907	30 000	30 000	30 000	30 000
Hankinnat (niteitä, kpl)	2373	3 000	2500	2500	2500
Fyysiset käynnit	68974	60 000	65000	65000	65000
Fyysiset käynnit/asukasluku*	7,5	6,0	7,1	7,1	7,1
Taide- ja aineistonäyttelyt	91	50	60	60	60
Luku- tai kirjallisuudiplomin suorittaneita oppilaita/vuosi	210	250	200	200	200
Aukiolotunnit, jolloin henkilökunta paikalla/vuosi	2679	3 000	2600	2600	2600
Omatoimikirjastojen aukioloajat/vuosi	6789	5 500	6500	6 500	6 500
Kirjastonkäytön ja tiedonhankinnan opetukseen osallistuneita ryhmiä/vuosi	39	30	35	35	35

Muu kulttuuritoiminta	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TSE 2025	TSE 2026
Henkilöstö	1,2 ht	1,2 ht	0,7 ht	0,7 ht	0,7 ht
Muu kulttuuritoiminta €/as (ulkoiset nettomenot)	8,82				
Kotiseutumuseon kävijämäärä	250	250	250	250	250
Pappilan kivinavetan kävijämäärä		700	700	700	700
Kulttuuritapahtumat	25	13	13	13	13

Varhaiskasvatus

	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TSE 2025	TSE 2026
henkilöstö	74	68	68	68	68
lapsia päiväkodissa (sisältää esiopetuksen)	200	180	180	180	180
lapsia perhepäivähoidossa	95	90	70	70	70

kotihoidon tuen piirissä olevien lasten keskimääräinen lkm/kk	56	60	60	60	60
lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	20	35	35	35	35

Strategiset tavoitteet

Visionäärinen ja tekevä kunta

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Vastuuhenkilö
IDEA- JA KOKEILUKULTTUURIN RAKENTAMINEN	- Kehityskeskusteluissa ja henkilöstöpalavereissa kannustetaan ideoihin ja kokeiluihin - Kuntalaisten, lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden sekä heidän huoltajien palautteiden ja aloitteiden hyödyntäminen ideoinnissa - Oppilaiden osallistaminen ideoimiseen ja kehittämiseen kouluilla, lasten varhaiskasvatuksessa sekä asiakkaiden muissa yksiköissä	ideoiden ja kokeilujen määrä	Osastojohtaja ja esihenkilöt
KEHITÄMME KUNTA EKOLOGISESTI KESTÄVÄLLÄ TAVALLA	- Päätöksien ja hankintojen teossa arvioidaan ympäristövaikutukset - Matin ja Liisan koulussa Vihreä lippu- toiminta - Otetaan jätteiden peruslajittelu käyttöön kaikissa yksiköissä - ilmastosuunnitelman edistäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Toteutuminen	Osastojohtaja ja esihenkilöt Henkilöstö ja käyttäjät
LAPINLAHDEN TUNNETTUUDEN LISÄÄMINEN	- Panostetaan rekrytointi-ilmoituksiin (positiivinen työantajakuva) ja perehdytykseen - some-näkyvyyden lisääminen / ylläpitäminen kunnan yhteisten	onnistuneiden rekrytointien määrä ja henkilöstön vaihtuvuus päivitysten määrä	Osastojohtaja ja esihenkilöt

	viestintäohjeiden mukaisesti huomioiden yksiköiden erilaisuus vahvuutena		viestinnästä vastaavat henkilöt yksiköissä ja osastolla
--	--	--	---

Palvelemme intohimoisesti

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Vastuuhenkilö
PALVELUKETJUMME OVAT SUJUVIA JA TEHOKKAITA	- Sähköisen asioinnin edelleen kehittäminen: lomakkeiden kehittäminen - Päivitämme kunnan nettisivuille palvelut asiakaslähtöisesti	Toteutuminen	Osastajohtaja ja esihenkilöt Sihteerit
HENKILÖSTÖMME VOI HYVIN JA KOKEE TYÖNSÄ MERKITYKSELLISEKSI	- Osallistumme henkilöstöstrategian ja henkilöstösuunnitelman laadintaan (sisältää henkilöstön osaamisen kehittämisen) - AinoHealt'n aktiivinen käyttö työhyvinvoinnin edistämisessä - Hyödynnämme henkilöstön osaamista eri yksiköiden välillä ja huomioimme tämän uutta toimintaa suunniteltaessa. - Toteutamme hyvinvointikyselyn ja henkilöstötilinpäätöksen johtopäätösten mukaisia toimenpiteitä - Toteutamme koulutussuunnitelmaa - Strategian toimeenpano pitää sisällään henkilöstön kanssa käydyt keskustelut, joissa tavoitteena yhteinen linja mitä strategialla tavoitellaan ja mikä on jokaisen rooli strategian toteutuksessa	Koulutuksiin osallistuminen Sairaspoissaolot	Osastajohtaja ja esihenkilöt

	- Kehityskeskusteluihin ja henkilöstöstrategiaan sisällytetään urapolkujen suunnittelu - Kunnan tunnettuuden parantuminen parantaa kunnan työnantajakuva haluttuna työnantajana		
PALVELUMME HOUKUTTELEVAT LAPSIPERHEITÄ	- Toteutamme laadukkaasti määrärahojen puitteissa palveluitamme, jotka suoraan tai välillisesti vaikuttavat Lapinlahti kuvaan. - Terveet ja ajanmukaiset rakennukset ja ammattitaitoinen henkilökunta - Ajanmukaiset opetusvälineet - Kirjaston laajat aukioloajat (omatoimikirjasto)	Toteutuminen	Osastojohtaja ja esihenkilöt

Teemme hyvinvointia edistävää yhteistyötä

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Vastuuhenkilö
TUEMME KUNTALAISTEN HYVINVOINTIA ENNALTAEHKÄISEVÄSTI	- Otamme hyvinvointialueen yhteistyöhön mukaan - Teemme palveluiden tarvearviointia ja linkitämme siihen 3-sektorin palvelut - Yhteistyökumppaneiden toteuttamat palautekyselyt (mm. Servica) ja niiden hyödyntäminen		Osastojohtaja ja esihenkilöt

Olemme yritysten kanssa samalla puolella

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Vastuuhenkilö
YRITTÄJÄVERKOSTO TUOTTAA YHTEISTYÖMALLEJA JA HYÖTYÄ YRITTÄJILLE Haemme yhteistyömalleja	Käytämme paikallista hankintaohjeistusta	Toteutuminen lukumäärät	Osastojohtaja ja esihenkilöt

elinkeinosektorin sidosryhmien kanssa uusien yritystoiminnan mahdollisuuksien löytämiseksi Kunta saa tiiviin ja avoimen vuoropuhelun kautta palautetta ja ideoita, kuinka helpottaa yrittämistä	Koulujen ja yritysten suunnitelmallinen yhteistyö, esim. kummiyritystoiminta		
INFRASTRUKTUURIMME VASTAA YRITYSTEN TARPEITA - Meillä on yritystoimintaan sopivia tontteja ja toimitiloja - Lupakäytäntöm me ovat ketteriä ja notkeita - Arvioimme yritysvaikutukset pääöksenteossa	-	-	

Taloutemme on tasapainossa ja vakaalla pohjalla

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Vastuuhenkilö
TULOMME JA MENOMME OVAT TASAPAINOSSA	- Palveluverkoston tarkastelu - Henkilöstömäärä ja osaaminen tarpeiden mukaan - Ostopalveluiden käyttö tarvittaessa - Tunnistetaan tuleva palvelutarve - Ohjataan tehostamaan tilankäyttöä - Huomioidaan käyttö- ja ylläpitokulut investointeja suunniteltaessa	muutokset	Osastojohtaja ja esihenkilöt